

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur
ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 509. Symmachi Pap. Annus 11. Anastasii Imp. 19.
Theodor. Reg. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

agens paritatem amitteret. hæc Gregorius de Burgundionibus, quorum Rex Gundebadus sequenti anno defunctus ponitur; agemus de his suo loco.

XXXV. Compositus rebus bellicis, pace reddita, Clodoveus Parisios profectus est, ubi contigit eum laborare corporis infirmitate: cum que spes salutis à medicis diu alita frustraretur, consilio Tranquillini viri illustri & Archiepiscopi, missis nuncijs, accessit sanctissimum virum Severinum Agaunenſis monasterij Abbatem, magni nominis apud omnes suæ ætatis viros: etenim excellenti miraculorum virtute fulgebat; cuius quidem facultatis in via eglegium illud specimen edidit, dum ad Niuernensem petueniens civitatem, Bulalium Episcopum loquendi & audiendi priuatum et morbum officio, ipsam visitans, confectum refecit sanitati. Parisios inde se cõferens, ad portam civitatis leprosum excubantem osculo salutatum à septa mundavit. Indeque ad Clodoveum perductus, super ægotantem Regem, præmissis precibus, imponens casulam, quæ erat indutus, sebetem eius medullis fixè inhaerentem fugavit.

XXXVI. Restitutur verò incolomitati Christianissimus Princeps, flexis genibus Dei servus est veneratus: cui & ob gratiarum actionem illud præstitit, ut quos vellet victos & carcere liberaret, & quantum vellet pauperibus ex regio acceptum thesauro erogaret. Cum quædetentus fuisset haud paucos dies Parisijs, magnus factus est ad eum laborantij diuersis morbis concurtus. Inde verò (vt ante diuinitus admonitus fuerat) ad Nantonienſe castram se cõtulit Deo spiritum redditurus: susceptusque est hospitio à presbyteris Paschasio & Vrsicino, qui eundem videntem omni charitatis officio sunt profectus, & post obitum eide extrema perſoluerunt munera pietatis: in cuius memoriam postea Clodovei filius Childbertus nobile templum extruxit. hæc autè paucis perſcripta copiose descripsit Faustus presbyter eiusdè temporis scriptor. Postò exaratum in tabulis Ecclesiasticis nomen eiusdem viri sanctissimi Severini, anniuersaria natalis diei commemoratione iugiter Ecclesia celebrauit.

ſus est. De quò iudicio agens in dicta epistola Theodorius Rex, contumeliosos cõtereri mandans: Tenentur (inquit) ad culpam quæ quæ transiit reuerentiſſimo Senatori inuicem procerum inſiſſit ſi mali optauit, cum bene loqui debuit. Sed quòd qualibet dicta contèni debuissent, ita mox ſubdit: Mores autem graues in ſpectaculo quæ requirant? Ad Circam neſiunt conuenire Catones. Quicquid illis à gaudenti populo dicitur, iniuria non putatur: locus est qui defendit excessum. Quorum garritus ſi patienter accipitur, ipſos quosq; Principes ornare monſtratur.

Ad populum autem querentem idem reſcribens Theodorius redarguit eum de iactatis in Circo in Senatores conuicijs; cuius rei cauſa ſtatuit, vt actione iniuriarum apud Virbis Præfectum paſſari poſſet.

Quales verò eſſe ſolerent benè compoſitæ more maiorum Circenſes acclamationes, ibidem vetuſtatis inſinuat: Soleſis enim æra ipſa meliſſus implere clamoribus, & vno ſono dicere, quòd ipſas huius bellas delectet audire: præſertim vocis organo dulciore: & ita ſub quadam harmonia, citibara concanunt, theatrum per vos reſonat, vt ſonos poſſit quilibet credere, quam clamores. Namquid inter ſtærix a decent, aut inſignimata contentio? Abſcete ſymphoniam leſi, iram gaudentes excludite, &c. Extant & de iſdem iſpijs Regij tum ad Senatam, tum etiam ad Agapitum Virbis Præfectum reſcripta; ex quibus quàm occaſione primordia huius ſunt conſtata diſſidijs, ſic habet: Accidit enim, vt magui nominis Orientalis aſriga Thomas, in dederedens, puto aliquam paſſi iniuriam ob Circenſes tumidum illos, quos anno ſuperiori pariter Conſtantinopoli accidiffe diximus, Romam venerit quem Theodorius Rex menſtris largitionibus beneſtandam cenſuit de quo illud ſatu ex virbis eiusdem Regij in epistola ad Faustum: Frequentia palmarum enim dici ſacibat maleſcium: inter quos magnam præconium videtur eſſe, ad talia crimina peruenire. Neceſſe eſt enim ad perſuſitatem magicam referri, quando victoria equorum meritis nec poſſit applicari, paſſus hic enim videri inuidiam, cuius cauſa illa fuerit conſtata diſcordia. Poſt hæc autem ita mox ſubdit idem Rex de ſpectaculorum malis: Spectaculum expellens grauiſſimos mores, inuicem illuſtratas contentiones, eadem atq; honeſtatis ſons irrigauit inſigniorum, quod vetuſtus quidem habuit ſacrum, ſed contentioſa poſteriora ſeſe eſſe lubidum, &c. deteſtatur Rex barbarus, quòd rament præſtare cogebatur inuitus: nam ad finem epiſtola: Hæc nos ſouemus neceſſitate populorum: imminet enim, quibus votum eſt ad talia conuenire, dum cogitatione ſerius delectantur hibernere. & in fine: Expediſt interdam deſperare, vt populi poſſimus deſiderata gaudia continere. hæc ipſe quidem, poſtquam eadem epistola Circi & Cirenſium itoſu Gentilium ſacra pandit, proſus indigna: quæ à populo Chriſtiano frequentarentur.

Certum eſt enim, omnes vbique locorum, ſive in Oriente, ſive in Occidente, ſanctiſſimos Patres ſuis ipſorum cõtionibus atq; etiam ſcriptis ſedulo ſtudio huiusq; inſtantiã deſtinãlle inuſtus Chriſtianos ſpectacula frequentantes, & quanto magis edentes? Adeo namque ea maiores ſemper deteſtatos eſſe. Saluiano auctore diximus, vt non ſinerent, huiusmodi tingi ſacro baptiſmate, nullolemã riu abrenunciãns Satanae & pompicijs, ſpectaculis pariter diſertis verbis ſe renunciare profiteretur. At vindex periturij Deus, & præuatiſſimus Actor, cum nec per W iligothos, Wandalos Eulios, & Oſt gothos Romanam urbem inuadentes eiſmodi ſpectacula Gentilitia ſuperſtitione manantia aboleri poſſiſſe conſpiceret, immiſit in Virbis diurnam obſidionem, factumq; vt in tentis mœnibus ciuibus, exoleuerint Circenſes ludj, itaq; frigerit ardens libido illa parandorum ſpectaculorum, ſicque factum, vt huiusmodi effiçinã demonum penitus vacua redderentur, vt non eſſet amplius qui huiusmodi diabolicas nãndinas frequentaret. At de his hæc tenus.

Eodem anno, ſecunda currente Indictione, Alanundanus Saracenoium Rex collectis copijs incuſans Atabiam & Paſteſtinam, ſanctis monachis nonihil moleſtia intulit. Hæc autem quomodo ſe habuerint, auctore Cyrillo huius temporis res geſtas hiſtoriã proſequentem narremus. Cum enim de Ibanne Silenariio agit, de quo & nos ſuperius, hæc de his habet: Eodem verò tempore Ala-

IESV CHRISTI Annus 509.

SYMMACHI PAP. ANASTASII IMP. 19. ANNUS II. THEODOR. REG. 17.

I. QVINGENTESIMVS NONVS Redemptoris annus aoub Conſulatu aperitur Importunij ſpæ collegæ ſita Caſſiodorus; ſed pro Importuno, Opportunum Marcellinus habet: at puto melius, Importunũ, vt ex Theodorici Regis epistola conſtat: Hic namq; ille videtur Importunus, quem Theodorius Rex Italiae auxit Patriciatũ dignitatem, vt ad eũ data eiſdem Regis epistola declarat, nec nõ alia eadem ex cauſa ad Senatum ſcripta, quã etiam hunc ex Deciorum antiqua familia prognatum aſſicmar. Fecerunt cruenta huius auſpicia Conſulatus, dum in conſuetorum exhibitione munerum & editione Cincientium, fauẽs Conſul Venetæ factioni, in Praſinos ſe parum a hũu exhibuit: cuius rei gratiã in eundem Conſulem commotus ob eadem factam Theodorius Rex ad Spectoſum inter alia ita reſcripſit: Populi itaq; nobis partij Praſina petitione ſurgere, dum ad noſtrum diſponerent Comitatum venire. Nã conſueti poſcentes, ſe trucidant ac inſidiã à Patricio Theodorio, & Importuno viro illuſtri Conſule perſuſiſſi, ita vt vnus eorum deſcatur extindũ, &c.

II. Accidit enim, vt in conclamationibus illis Circenſibus in eoldem iactate fuerint contumelia, quã cauſa iſdem ſuos armaſſent in populum. Cuius rei indignè cauſa factus reus idem conſul vni cum Patricio ante Præfectum Virbis Agapitum & collegam Cæcilianum cauſam dicere iuſ-

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

XIII.

XIV.

XV.

XVI.

XVII.

XVIII.

XIX.

XX.

XXI.

XXII.

XXIII.

XXIV.

XXV.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXIX.

XXX.

XXXI.

XXXII.

XXXIII.

XXXIV.

XXXV.

XXXVI.

XXXVII.

XXXVIII.

XXXIX.

XXXX.

XXXXI.

XXXXII.

XXXXIII.

XXXXIV.

ALAMYN DARYS REX SARACENORVM IN CVRSAT TALASTI NAM.

VIII.

Psal. 90 IOANNES BILENTIARIYS CVSTODI TYR A LEONE.

Pf. 124

IX.

M. FORPTVS A TERRA AGART. N. C. c. Cyrill. in Vit. S. Sab.

X. d. Ioh. X. m. sc. de i. mag. lib. 3. DE IMAGINE S. THEODORI A SARACENIS VVLENERATA.

mundarus Sicces, qui accepit Regis auctoritatem in Saracenos subiectos Persie, inuasi Arabiam & Palestinam cum magna ira in Romanos, omnia diripiens, & multa domorum milia abducens in seruitutem, & multa faciens nefaria, postquam capta fuerat Amida. Cumq; multitudo barbarorum dispersa esset per hanc solitudinem, inq; quibus mandata fuerat castro solitudinis denuntiarent, vt coneretur barbarorum irruptio in monasteria: maxima Laura Patres significauerunt venerando Patri, vt desisteret quidem ipse Ioannes in Ruba vitam degere, venire autem ad Lauram, & quiesceret in sua cella. At diuinus quidem Ioannes, qui per quietem diuinum gustarat dulcedinem, eam libenter sequatur, & non poterat in animum inducere, vt eam relinquere, apud se hac reputans & dicens: Si Deus mei curam non gerit, quid videri? Et sic Altissimum potens suum refugium, mansit minime obseques-

Deus autem, qui semper curam gerit suorum famulorum, Angelis quidem suis mandauit (vt dicit Scriptura) vt sanctum suum conseruarent. Volens autem eum secutum redire, vt qui paululum esset terribus, misit sensilem custodem leonem maximum & horribilissimum, qui eum die noctuque custodiret ab immanium barbarorum insidijs: Atque prima quidem nocte, cum leonem aspexisset prope dormientem, parum extimuit, vt ipse ipse narrat. Cum autem vidisset diu noctuq; sequentem leonem, & ab eo non atelli, & propulare barbaros: quibus agere gratias Deo, emisit cantica: Qui non dimittit virgam peccatorum supra sortem iustorum. Atque beatus quidem Pater noster Saba, cum venisset Nicopolis, & nouam Lauram construxisset, & venisset ad spelunca adificium (vt a me dictum est in secunda oratione) & in mentem reuocasset eam, que in ipso fuit aliquando, visionem de sancto Ioanne: iur ad eum in Rubam, & bicit ei: Ecce Deus referuauit ab incurfione barbarorum, teque reddidit securum, ad te misso sensile custode: Surge, & in quoque fac id, quod est humanum, & fuge sicut Patres. Multisque alijs ad eum vsus admonitionibus, deduxit eum ad maximam Lauram secundam Indictione, & clausit eum in cella, cum ageret sancti Agapem sextum annum sue aetatis, nullo alio ex conuentu cognoscente eum esse Episcopum, hac Cyrillus, qui & de eadem Saracenorum incurfione hac id Euthymio habet:

Sequentibus vero annis, cum Anastasius post Zenonem accepisset Imperium, incurfionem autem fecissent barbari, & magnam partem solitudinis vastassent & depopulati essent, emerterunt ipsa quoque Agarenorum tabernacula, que eis super magnis fuerat Euthymius. Deinde qui ex his quidem erant infirmiores, alia sibi excitant in Martyrii monachimonaferio, & templa erigunt. Barbari autem cum rursus eos essent aggressi, alios quidem interimunt, alios vero captiuos ducunt, alios autem in alios viros compellant, nempe eos, qui & opinato coperculo tuasere superiores, cum magna & grauisima fuisset hac illic barbarorum incurfio, haecenus de his Cyrillus in Euthymio. In Saba vero de Agarenorum inualione agens (hoc etiam nomine Saracenos appellare consueuerunt) hac miranda plane refert, Quatuor ex illis, hostibus redditq; hospites, & hospitij gratos remuneratores; Cant vnum procaem Agarenorum insulantem Saba atque eius socio, terra velum Dathan adiorbuit: quo portento reliqui abstiteres facti, ab inferenda factis iniuria se cohibuerunt. Porro gloriose memorie sanctorum monachorum, qui sub eodem Saracenorum Rege Alamudaro occisi sunt, dies decimano-na Februarij consecrata est, qua omnes tunc passi martyres in sacris adscripti tabulis, antiuersario praecano celebrantur.

His vero addenda putamus, que de Saracenis depopulantibus Syriam apud sanctum Ioannem Damascenum ita leguntur in Anastasio Sinaita: Quatuor passum Damasco distat locus, qui Cursat dicitur, quo in loco templum sancti Theodori est. In hoc templum ingressi Saraceni, omnibus illud foribus & immunditq; ex feminarum & puerorum atque animalium rationis expertium commixione sudauerunt. Quadam igitur die dum plures illorum confiderent & colloquerentur, vnus illorum sagittam in sancti Theodori contorsit imaginem, & dexterum ipsius humerum vulnerauit; statimque sanguis effluxit, & ad extremam vsque imaginis partem descendit, omnibus id, quod factum fuerat, sagittamq; in humero sancti desixam, & sanguinem emanantem conuentibus. Quo tamen tam admirabili signo

persecto, non respicerunt; nec eum, qui sagittam eiecit, percutit, nec quisquam eorum commotus est: non recesserunt a templo, nec illud commagulare desisterunt. Attamen extremo sunt affecti supplicio. Cum enim viginti essent eorum familia, qui in templo commorabantur, intra paucos dies omnes acerbo morbo delicti sunt, cum in eo loco nemo ipsorum dicere illi interierit, exceptis his, qui in templo fuerant commorati. hac igitur imagine sagitta percussa adhuc superest, sagitta videtur habet & vestigium sanguinis. Multi autem eorum, qui rem viderunt, & eo tempore fuerunt, quos haec admiranda contigit, adhuc viuunt. Et ego eius imaginem vidi; & quod vidi, monumentis mandauit. haecenus Anastasius Sinaita, quem recitat Damascenus. Floruit idem Anastasius Episcopus Antiochie hoc seculo temporibus Iustiniani Imperatoris.

Ceterum tor signis editis ipse Saracenorum Princeps ad Christi fidem conuersus est, de dicitur nomen & in fide Catholica baptizatus est postea. Quod agere ferentes haereticis, qui debebant in Syria, nihil praetermiserunt, quod eum in haereticum captiuum abducerent & baptizarent. Conatus est autem id potissimum Seuerus, a quo Seueriani sunt denominati haereticis; de quo ista habet Theodorus Lector: Cum Alamundarus Saracenorum Rex Christianissimum completisset, misit ad illum Seuerus haereticos duos Episcopos, qui illum malitia sua inficerent. Verum huius conatus praecavit Deus, effecitque, vt ab illis baptizaretur, qui Synodum approbabant. haec Theodorus: quando autem baptizatus fuerit, suo loco dicemus. Ita plane secundum illud Euangelicum (vt a me dictum est in secunda oratione) & in blaphemiat Anastasius Imperator, confitetur Saracenus.

Sed & hoc anno & etiam Occidentalis Ecclesia aucta est Catholico Principe, Sigismundo videlicet Burgundionum Rege, qui hoc anno Rex est creatus, succedens patri Gundebado: ex Ariana autem perfidia ad Catholicam religionem accessit, inuisione sanctissimi viri Alcinui Auii Episcopi Viennensis, de quo Gregorius & Ado meminerunt. Quod ergo in Gundebado patre sanctus Auitus (vt vidimus) frustra tentant, perfecit in filio, quem non tantum Catholica imbuti disciplina, sed & sanctis moribus demum ad summum prouexit fastigium, vt suo loco parebit. Interea edificatum ab eo monasterium atque basilicam martyrum Agauenfium, s'idem tradunt; Fuisse autem huic coniugem filiam Theodorici Italiae Regis, & que confirmant.

Ad Catholicam igitur Ecclesiam transiens Sigismundus, nihil antiquus habuit, quam vt ditionem sibi subiectam aeque ad Arianorum pollutione purgaret, & antiquamque collapsam Ecclesiasticam disciplinam secundum sacros canones in integrum restitueret: cuius rei gratia celebrari voluit Concilium Epauenfem, cui praefuit idem sanctus Alcinus Auitus, eiusque germanus interfectus Apollinaris Episcopus Valentini aeque celestis sanctitatis liquidem inter Sanctos adscriptus colitur annuatim tertio Nonas Octobris: Sed & reperitur interfuisse Claudius Episcopus Vefontienfis & ipse relatus in sacras Ecclesie tabulas, pariter perseverans in eis anniuersaria memoria rediuius Octauo Idus Iunij: cuius tamen Acta que extant haud in omnibus facti videntur esse germana, cum eum ad posterora referant tempora. Sanctus Gregorius Lingonienfis Antistes huic etiam Concilio praefens fuit, idemque inter Sanctos adnumeratus, & annis singulis pridie Nonas Ianuarij in Ecclesia publico praeconio celebratur. Quo etiam honoris cultu dignatur Octauo Kalendas Nouembris, qui huic item sancte Synodo interfuit, sanctus Pragmaticus Augustodunensis Episcopus, cuius res praclare gesta a Gregorio Turonensi reperuntur omni fide scriptis tradita: extat de eodem epitaphium versibus eorum a Venantio Fortunato, ad quem etiam reperitur data a Sidonio Apollinari epistola, qua eidem commendat sanctam Eutropiam viduam, cuius agitur dies natalis decimo septimo Kalendas Octobris: ve plane coniectere liceat, ad vltimam peruenisse senectutem. Sed & Viuentius Episcopus Lugdunensis aeque sanctitate conspicuus huic praeci-

XI.

XIV.

c. Theod. Lect. lib. 1. Gall.

Luc. 19.

XII.

Greg. in Chron.

Greg. in Chron. de Ep. Tral. lib. 1. c. 12.

Greg. in Chron. de Ad. in Chron.

XIII.

CONGREGATIONE VVADY- NENSIS.

Ap. Sar. die 4. Len.

Apud Sar. die 4. Len. ex Greg. Tur.

Ap. Sar. die 4. Len.

in Sidon. Lib. 1. c. 2.

Inter-

intertulle Concilio reperitur; quem reddunt Ecclesiasticæ tabulæ annis singulis quarto leas Iulias in Ecclesia redium. Qui autem in eo sub scriptus habetur Silvester Cabilonenfis Episcopus, magis placet lecto, ut dicat Cabilonenfis: nam Cabilonenfis Episcopus ibidem habetur Philagrius. Silvester autem ille sanctus, sic nominatus Cabilonenfis Antistes, iam longè ante hæc tempora vixisse cognoscitur, dum cõstat eum in buisse sacris officijs Casariam puerum, postea Arelatensem Episcopum, hoc tempore longioris ætatis senem. Vides, quot quantisque dignissimis sacerdotibus ea hoc tempore Galliciana provincia fuerit illustrata; qualisve illa fuerit corona sanctorum Patrum, quos fides Catholica, morum sanctitas, & concessa diuinitus miraculorum editio fecit celo terraque conspicuos.

XIV. Quantum autem hi fuerint in reparanda Catholica fide, & abolenda, quæ diutius ibi pelis Ariana coaluisset, cum ex alijs, tum ex huiusmodi intelliges canone, quo de Ecclesijs hæreticorum illa sanxerunt: Basilicas hæreticorum, quas tantæ execrationi habemus expositas, ut pollutionem earum purgabilem non putemus, sanctis ystis applicare desinimus: nisi quis per violentiam ad nostris abfulerant, possimus reuocare. hæc Patres, qui ibidem quadraginta canones statuisse leguntur, quos pius lector maiori consulari otio velim. Quod verò haud ante præsentem annum contigerit eiusmodi Concilium haberi potuisset (malè enim ad Gelasij tempora alij referunt) inde certum colliges argumentum, quod haud id liberum fuit Sigismundo Regi, sub quo celebratum istud ipsum scribitur: nam nonnisi defuncto patre Rege Ariano, ipse Catholicus Catholicæ fuit Ecclesiæ, operâ (ut dictum est) magni Aleimi Auiti, de quo alia occasione inferius pluribus agendum erit. Sicigitur nulla fuit ratio, vt contra Arianos eorumque, ecclesijs sancta Synodus decerneret quicquam potuerit tempore Gelasij Papæ, cum nondum regnaret Sigismundus, sed patre suo Gondebado Rex Arianus illi præfisset prouinciam, homo sacerdotibus suæ sectæ ad dictus, vt quæ superius dicta sunt, indicatis fatis possunt.

IESV CHRISTI
Annus 510.

SYMMACHI PAP. ANASTASII IMP. 20.
ANNUS 12. THEODORICI REG. 18.

I. VINGENTESIMVM decimum Christi annum Boërij Severini cum Eutharico aperit Consulatus. Hæc Ennodij Ticinensis Epistola ad Boërium de eius Consulatu, quæ incipit: Optime spei plenus, &c. Visus est huius sui Consulatus ipse Boërij meminisse, cum Prædicamentis Aristotelis explicandis manus admoens, hæc ait: Esi nos cura officij Consulatus impediunt, quò minus in his studijs omnium plenamq; operam consuemus: pertinere tamen videtur ad aliquam Reipublicæ curam, eluabratæ res doctrinæ eius instrueret: nec malè de civibus meis merer, si cum profusa hominum virtum vrbium caterarum in hanc vrbem Reipublicam Imperium transfu-lerit, ego ad id saltem, quod reliquum est Græcæ sapientie artibus mores nostræ civitatis instruero. Quare ne hoc quidem ipsum Consulu vacat officio: cum Romanis moribus semper fuerit, quod vrbium gentium pulcherrimum esset arg. laudabile, id magis ac magis imitatione beneferre. hæc ipse qui quidem est reliquorum philosophorum doctrinam calluerit, Aristotelis tamen doctrinam sese totum addidit, & hoc præstitit, vt quorum vix nomina librorum Latinæ noverat, ipse eos omnes, quos reperire poterit integros, integrè Latinate donauerit: quod idem ipse testatur his verbis: Ego omne Aristotelis opus, quodcumq; in manus venerit, in Romanum Syllum vertens, eorum omnium commenta Latinâ oratione perscribam: vt si quid ex Logice artu subtilitate, vel ex moralis gravitate per-ritæ, & ex naturalis acuminis veritatis ab Aristotele prescriptum

est, id omne ordinatum transferam, atq; id quodam lumine com-mentationis illustrem. hæc de se Boërij, qui eadem præstare conatus est: nam præter eius in Porphyrij quinque voces & Aristotelis Prædicamenta & Perihæmeniam quæ extant per insignes incubrationes, transfudit pariter (vt apparet) Topicam Aristotelis, & in Topicam Ciceronis edidit libros: meminit & in commentarijs de enunciatione, libros phisicos a se conscriptos.

Cæterum ipse Boërij non solum doctrinam Aristotelis illustravit, sed etiam novis in hæc locupletavit, cum eudidit libros illos quatuor de differentijs Topicis, & quatuor de vrbioq; syllogismo, atque de diuisione & definitione singulos. Demum illud sic habet, Boërij absque controversia primas dandas inter Latinorum ingenia, qui profundum Aristotelicorum sensum penetravit, & obscura quæque perspicua reddiderit, Aristotelemque vix nomine hæcenus cognitum suorum Latinorum manibus tradiderit, vnde posteriores omnes Peripatetici eadem iure bene preceperunt. Sed vnde, vis tanta Latino homini, hoc præfatum seculo, quo ob barbaros ingruentes nullos fere locus bonis litteris esset, armis litterarum optinavit, vndique prolifantibus? Breuiter accipe. Qui nobilitate generis nulli secundus, prognatus nimirum ex antiqua Manij Torquati familia, & eo, qui Christianitate relapsit Anicio gaudeas auro, adolefcens Athenas, in quibus fuerant litteræ philosophicæ restituta, petijt, vrbaria philosophicæ peruestigans dogmata, Aristotelis tandem sese totum addidit, toto illo decem & octo annorum curriculo, quibus est moratus Athenis, testatur id quidem ipse in libro, quem edidit de Disciplina scholasticâ, prope finem.

Sed quòd de his sermo est, illud obiter monendum putant, haud omnia, quæ apud Aristotelem scripta reperuntur, cuncta Aristotelis esse, vt in eius verba iuræ Peripatetico liceat, cum nonnulla ab alijs constiterit ad dita, vel misere deprauati contigerit. Audi verò de his ipsis Strabonem, totam historiam egregie describentem, vt ait: Aristoteles suam bibliothecam Theophrasto tradidit, cui & scholam reliquit. Primum omnium, qui nobis sunt noti, Aristoteles bibliothecam condidit libris composuit, illi, Aegypti Reges facere docuit, Theophrastus bibliothecam Nello tradidit. Is libros Scæpsæ translatis posteris suis reliquit in uentris hominum: qui incurie postis sub clauibus retinuerunt. Cuius Attaliorum Regum studium intellexissent, quibus Scæpsæ parabat, conquiruntur libros ad construendam Pergami bibliothecam, sub terra suos in fossa quadam occultauerunt. Ibi ab humore & vitæ vitator, tandem qui ex ea stirpe erant, Aristodis Theophrastij libros Apellioni Teio magna pecuniâ reuiderunt. Tenebatur is Apellio librorum amari, quam philosophicæ studio maiore. Itaq; eorum particularum quærens inuentionem, in noua libros transfudit exempla, lacunas non rectè implens, editisq; librorum mendorum plenas.

Vsu venit Peripateticis vniuersis, qui post Theophrastum vixerunt, cum omnino libris careret, paucosq; dumtaxat, præcipue exotericos haberent; vt nulla de exquisitè perit. Aliando eas philosophicæ essent, sed tantum de hypothesis disputarent. Vltioribus ab eo tempore, quo libri isti sunt editi, factus fuit philosophari, & Aristotelem imitari, quamquam obmendorum multitudinem cogentur multa probabiliter modo dicere. Multum huc etiam Roma cogitit. Statim enim a morte Apellionis Sylla, cum Athenæ cepissent, bibliothecam illius recepit. Quæ cum huc esset allata, Tyrannio a bibliotheca presidio obtinuit, vt sibi eorum vsu permitteretur, homo Aristotelis studiosus: & librorum venditores nonnulli impeti vsu librarijs, neque cum exemplari descripta comparantes quod & alij accidit libris, qui exscribuntur vendendi casu & Roma & Alexandria. De his quidem satis luculente Strabo.

Hæc nos verbatim singula hæc reddidisse volumus, quòd sciamus repetit homines ad eò Aristotelis studiosos, vt quæcumq; in eius scriptis reperiantur, veluti ex diuino quodam oraculo prolata recipient atque defendant; vt satis sit ipsi illud in itar Pythagoræ discipulorum vsurpare, Magister dixit: cum tamè licet in eius libris scriptum quid inueniatq; haud satis coller, an re verâ ipse dixerit, vel

CHRISTI 509. ecclesiasticæ tabulæ annis singulis quarto leas Iulias in Ecclesia redium. Qui autem in eo sub scriptus habetur Silvester Cabilonenfis Episcopus, magis placet lecto, ut dicat Cabilonenfis: nam Cabilonenfis Episcopus ibidem habetur Philagrius. Silvester autem ille sanctus, sic nominatus Cabilonenfis Antistes, iam longè ante hæc tempora vixisse cognoscitur, dum cõstat eum in buisse sacris officijs Casariam puerum, postea Arelatensem Episcopum, hoc tempore longioris ætatis senem. Vides, quot quantisque dignissimis sacerdotibus ea hoc tempore Galliciana provincia fuerit illustrata; qualisve illa fuerit corona sanctorum Patrum, quos fides Catholica, morum sanctitas, & concessa diuinitus miraculorum editio fecit celo terraque conspicuos.

510. 670 ANASTAS. IMP. 20. SYMMACHI CHRISTI THEODOR. REG. 18. P. PAP. II. 510. 670

